

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:2000/18 (Siyasî Parti Malî Denetimi)

Karar Sayısı:2008/74

Karar Günü:29.4.2008

R.G. Tarih-Sayı:16.05.2008-26878

I- MALİ DENETİMİN KONUSU

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 1999 yılı kesinhesabının incelenmesidir.

II- İLK İNCELEME

Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 16. maddesi uyarınca, Mustafa BUMİN, Samia AKBULUT, Sacit ADALI, Ali HÜNER, Fulya KANTARCIOĞLU, Aysel PEKİNER, Mahir Can ILICAK, Rüştü SÖNMEZ, Ertuğrul ERSOY, Tülay TUĞCU ve Ahmet AKYALÇIN'ın katılımıyla 17.5.2001 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında;

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 1999 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

'Dosyada eksiklik bulunmadığından işin esasının incelenmesine oybirliğiyle' karar verilmiştir.

III- ESASIN İNCELENMESİ

Parti'nin Anayasa Mahkemesi'ne verdiği 1999 yılı kesinhesap çizelgeleri ile dayanağını oluşturan defter ve belgeler üzerinde yapılan inceleme sonuçlarını içeren esas inceleme raporu, Anayasa ve 2949 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun ile 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'nun ilgili kuralları, bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Denetimin maddi öğelerini oluşturan defter ve belgelerde Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Genel Merkezi ile il örgütlerinin 1999 yılı gelirlerinin 1.547.999.361.- lira ve giderlerinin 1.547.999.361.- lira olduğu, gelir ve gider toplamının birbirine denk olduğu görülmüştür.

A- Gelirlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Gelirleri

Parti Genel Merkezi gelirleri 480.180.000.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 421.380.000.- lirası bağış gelirleri, 14.400.000.- lirası aidat gelirleri ve 44.400.000.- lirası alt örgüt yardımlarından oluşmaktadır.

Genel Merkezin defter kayıtları ve gelir belgeleri üzerinde yapılan incelemede, gelirlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olarak sağlandığı sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Gelirleri

Parti'nin il örgütleri gelirleri 1.067.819.361.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 963.804.424.- lirası bağış gelirleri, 93.600.000.- lirası aidat gelirleri ve 10.414.937.- lirası alt örgüt yardımlarından oluşmaktadır.

İl örgütlerinin kesinhesap çizelgelerinin gelir bölümünde yapılan incelemede, gelirlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır.

B- Giderlerin İncelenmesi

1- Genel Merkez Giderleri

Parti Genel Merkezi giderleri 480.180.000.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 135.180.000.- lirası genel yönetim giderleri ve 345.000.000.- lirası basın yayın ve tanıtma giderlerinden oluşmaktadır.

Yapılan incelemelerde, dosyaya söz konusu giderlere ait kanıtlayıcı belgelerin ibraz edilmediği anlaşılmıştır.

2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesinin üçüncü fıkrasına göre beş milyon (1999 yılı için) liraya kadar olan harcamaların makbuz veya fatura gibi bir belge ile tevsik edilmesi zorunlu olmadığından, bu miktarı geçen harcamaların geçerli bir kanıtlayıcı belgeye dayanması gerekmektedir.

Anayasa Mahkemesi, siyasi partilerin mali işlemlerinin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olup olmadığının saptanmasına yönelik mali denetimini Yasa'nın 75. maddesine göre yapmaktadır. Bu madde de Anayasa Mahkemesi'nin kesinhesaplara ait bilgilerin belgelendirilmesini siyasi partilerden her zaman isteyebileceği ve Anayasa Mahkemesi'nin denetimini evrak üzerinde yapacağı hüküm altına alınmıştır. Evrak deyiminin gelir-gider belgeleriyle birlikte defter ve kayıtlardaki bilgileri de kapsadığı açıktır. Defter ve belgelerin denetime elverişli ve yeterli olacak bilgileri içermesi zorunludur. Nitekim 2820 sayılı Yasa'nın 60. maddesinde parti adına yapılan giderlerin ne gibi işlere ve yerlere harcandığının ilgili defterlere sıra ile ve belgeleri de belirtilerek geçirileceği öngörülmektedir.

2820 sayılı Yasa'nın 75. maddesinde; 'Anayasa Mahkemesi denetimi sonunda, o siyasi partinin gelir ve giderlerinin doğruluğuna ve kanuna uygunluğuna veya kanuna uygun olmayan gelirler ile giderler dolayısıyla da bunların Hazineye gelir kaydedilmesine karar verir' ve 76. maddesinde de; 'Belgelendirilmesi gerektiği halde belgelendirilmeyen parti giderleri miktarınca parti malvarlığı, Anayasa Mahkemesi kararıyla Hazineye irad kaydedilir' hükümleri yer almaktadır.

Bu itibarla; denetim için gerekli bilgileri taşıyan kanıtlayıcı belgeleri ibraz edilemeyen 480.180.000.- lira gider karşılığı parti malvarlığının 2820 sayılı Yasa'nın 75. ve 76. maddeleri uyarınca Hazineye irad kaydedilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2- İl Örgütleri Giderleri

Parti il örgütlerinin giderleri 1.067.819.361.- lira olarak gösterilmiştir.

Bunun 1.023.419.361.- lirası genel yönetim giderlerinden ve 44.400.000.- lirası üst örgüte yardımlardan oluşmaktadır.

İl örgütleri kesinhesap çizelgelerinin gider bölümleri üzerinde yapılan incelemede, giderlerin 2820 sayılı Yasa'ya uygun olduğu sonucuna varılmıştır

C- Parti Malları

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 1999 yılı defter ve belgeleri üzerinde yapılan incelemede, Parti'nin 1999 yılında herhangi bir taşınmaz mal ve değeri yüz milyon lirayı aşan taşınır mal ve menkul kıymet ediniminin olmadığı anlaşılmıştır.

IV- SONUÇ

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin 1999 yılı kesinhesabının incelenmesi sonucunda;

1- Parti'nin 1999 yılı kesinhesabında gösterilen 1.547.999.361.- lira gelirin ve 1.067.819.361.- lira giderinin eldeki bilgi ve belgelere göre doğru, denk ve 2820 sayılı Siyasî Partiler Kanunu'na uygun olduğuna,

2- 2820 sayılı Yasa'nın 70. maddesine göre belgeleri ibraz edilemeyen 480.180.000.- TL. gider karşılığı Parti malvarlığının Hazine'ye irad kaydedilmesine,

29.4.2008 gününde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan	Başkanvekili	Üye
Haşim KILIÇ	Osman Alifeyyaz PAKSÜT	Sacit ADALI
Üye	Üye	Üye
Fulya KANTARCIOĞLU	Ahmet AKYALÇIN	Mehmet ERTEN
Üye	Üye	Üye
A. Necmi ÖZLER	Serdar ÖZGÜLDÜR	Şevket APALAK
Üye		Üye
Serruh KALELİ		Zehra Ayla PERKTAŞ